

Üniversite Öğrencileri için Biyoteknoloji Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Üniversite Öğrencileri için Biyoteknoloji Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32113>

Özet

Üniversite Öğrencileri için Biyoteknoloji Tutum Ölçeği, yükseköğretim düzeyindeki öğrencilerin modern biyoteknoloji uygulamalarına ve genetik mühendisliği çabalarına yönelik mevcut tutumlarını, algılarını ve etik görüşlerini sistematik olarak değerlendirmek amacıyla uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, H. Sürmeli'nin 2008 yılında tamamladığı doktora tezi kapsamında kullanılmış olup, öğrencilerin bu kritik bilim alanlarına dair kabul düzeylerini ve endişelerini belirlemeyi hedeflemektedir. Ölçeğin temel amacı, eğitimel müdahalelerin planlanması ve bilimsel okuryazarlık düzeylerinin ölçülmesi için temel veri sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler

Biyoteknoloji, Tutum Ölçeği, Üniversite Öğrencisi, Genetik Mühendisliği, Biyoetik, Ölçek Uyarlama, Algı.

Yazarlar

H. Sürmeli (Uyarlayan/Kullanıcı, 2008).

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, üniversite düzeyindeki bireylerin biyoteknoloji alanındaki bilimsel gelişmelere karşı geliştirdikleri duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimleri (tutumlar) ölçmektir. Bilhassa, genetik mühendisliği ve ilgili modern uygulamaların toplumsal kabulü, risk algısı ve etik boyutları hakkındaki öğrenci görüşlerini derinlemesine incelemek amaçlanmıştır.

Ölçek, öğrencilerin bilimsel bilgi düzeylerinin ötesinde, bu teknolojilerin yaşam kalitesine, çevreye ve sağlığa etkileri hakkındaki kişisel inançları ve değer yargıları ortaya çıkarmaya hizmet etmektedir. Bu tür bir değerlendirme, geleceğin karar vericileri ve bilim insanları olacak olan üniversite öğrencilerinin tutumlarının belirlenmesi açısından kritik öneme sahiptir.

Yapı

Ölçek, psikolojide tutum (attitude) olarak tanımlanan yapıyı ölçmektedir. Tutum, bir nesneye, duruma veya kişiye karşı gösterilen olumlu veya olumsuz değerlendirme eğilimidir. Üniversite Öğrencileri için Biyoteknoloji Tutum Ölçeği, bu tutumu genellikle üç ana bileşen üzerinden ele alır:

Bilişsel Bileşen: Biyoteknoloji hakkındaki bilgi ve inançlar.

Duygusal Bileşen: Biyoteknolojiye yönelik hissedilen korku, heyecan veya endişe gibi duygusal tepkiler.

Davranışsal Bileşen: Biyoteknolojik ürünleri veya uygulamaları kullanma ya da destekleme eğilimi.

Ölçeğin alt boyutları, Sürmeli (2008) tezi çerçevesinde, genetik mühendisliği ve biyoetik konuları da kapsayacak şekilde yapılandırılmış varsayılmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal kaynağı bir uyarlama çalışması olduğundan, geçerlik (validity) çalışmaları Sürmeli (2008) doktora tezinde detaylandırılmıştır. Ancak, bu özet veri setinde spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir. Bir uyarlama çalışmasında genellikle yapı geçerliği (faktör analizi yoluyla) ve içerik geçerliği (uzman görüşleri ile) yöntemleri kullanılarak ölçeğin Türkiye örnekleminde amaca uygun ve doğru ölçüm yapıldığı doğrulanır.

Güvenirlilik

Güvenirlilik (reliability) verileri bu kaynakta bırakılmamıştır. Ancak, akademik standartlar gereği, uyarlama çalışmasında ölçeğin iç tutarlılığı (Cronbach Alfa katsayısı) ve/veya test-tekrar test güvenirlilik katsayısı hesaplanmalı olmalıdır. Bu değerler, ölçeğin tutarlı ve istikrarlı sonuçlar verdiğini göstermek için Sürmeli'nin (2008) tezinde yer almaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin çok boyutlu bir yapıyı ölçmesi muhtemel olduğundan, uyarlama sürecinde açılmayacak veya doğrulayacak faktör analizi (DFA/AFA) yöntemlerinin kullanılmış varsayılmaktadır. Bu analizler, biyoteknolojiye yönelik tutumun Risk Algısı, Fayda Algısı ve Etik Kabul gibi farklı alt faktörlere ayrılmış ayrılmamış belirlenir. Faktör yapısı, ölçeğin kuramsal yapısına desteklemelidir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kaynakta belirtilmemiştir, ancak tutum ölçekleri genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme kullanır (Örn: "Kesinlikle Katılıyorum"dan "Kesinlikle Katılmıyorum"a).

Language Available: Türkçe

Population Group: Üniversite Öğrencileri (Yükseköğretim Düzeyi)

Age Group: Genç Yetkinlik (Yaklaşık 18-25 yaş)

Population Details: Türkiye'deki üniversitelerin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler.

Test Methodology: Öz Bildirim Tutum Ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Biyoteknoloji Eğitimi, Bilimsel Okuryazarlık, Uyarlama Çalışması, Tutum Ölçümü, Yükseköğretim, Sürmeli 2008.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor.

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor.

Correspondence Address: Sürmeli, H. (2008) Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal uyarlama çalışması 2008 yılında tamamlanmıştır. Ölçeğin kullanım izinleri, doktora tezinin yazarı H. Sürmeli'den ve muhtemelen ölçeğin orijinal geliştiricisinden alınmalıdır. Akademik araştırmalarda kullanım için genellikle izin alınması tavsiye edilir. Ölçeğin tam metnine, Sürmeli'nin tezine erişim yoluyla ulaşılabılır.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [universite-ogrencileri-icin-biyoteknoloji-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Sürmeli, H. (2008). *Üniversite öğrencilerinin biyoteknoloji ve genetik mühendisliği çalışmalarına ile ilgili tutum, bilgi ve biyoetik görüşlerinin değerlendirilmesi* (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Tez Merkezi Bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Üniversite Öğrencileri için Biyoteknoloji Tutum Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, bu özet kaynakta sağlanmamıştır. Maddelerin tam metnine erişim için Sürmeli (2008) başlıklı doktora tezine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM